

Lovas István: 20 évvel a népirtás után Ruanda Afrika Szingapúrja lett

2014 február 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Brüsszel egyik árnyas diplomata negyedében áll a Ruanda Ház, amely nem csak az egykori belga gyarmat nagykövetségének, de számos kulturális rendezvénynek is otthont ad.

Masozera nagykövet: Magyarország Kelet-Európa Japánja

Robert Masozera nagykövet hazánk ismer?je és barátja, aki lapunknak elmondta, tárt karokkal várják a magyar befektet?ket a szédületes ütemben fejl?d? 11 és fél milliós országban.

Az interjú a száz nap alatt lemészárolt, több mint 1 millió áldozatot szed? népirtás 20-ik évfordulója alkalmával készült. A 46 éves nagykövet korábban Bécsben képviselte hazáját az ottani ENSZ-szervezeteknél és az osztrák f?városban szerzett diplomát nemzetközi kapcsolatokból és újságírásból.

* * *

Kérdés (K): Milyen a hangulat most Ruandában, 20 évvel a nagy tragédia után?

Válasz (V): Különleges évet írunk. Húsz éve történt meg a népirtás. Most emlékezünk nem csak az áldozatokra, de a két évtized alatt elért eredményekre is. Ruandában teljesen megváltozott a hangulat. Ami nem azt jelenti, hogy a tragédiáról megfeledkeztek volna. Mindenki emlékezetében tartja. De az emberek nem akarnak a múlt túszaént élni. Úgy döntöttek, hogy továbbmennek. Hogy felépítik, átalakítják az országot. És hogy a nép tartozzon össze.

K: Hogyan tud valaki élni egy olyan házban, amelynek szomszédjában tömeggyilkosok laknak? Amikor a hutu vezetés kiadta a parancsot: a végs? megoldás a cél, azaz a tuszik teljes kiirtása?

V: El?ször is a gyilkosságot elkövet?ket bíróság elé állítottuk. És utána bocsánatot kértek. A nép pedig...

K: Ne haragudjon, hogy félbeszakítom, de például Kibujében és az azt körülvev? tartományban a 250 000 ott él? tusziból 8 ezer túlél? maradt. A terhes n?kb?l még az embriókat is kivágták. Hogy lehet elviselni az elkövet?k jelenlétét?

V: Teljesen egyetértek azzal, hogy ez nagyon, nagyon nehéz. De ezért mondom, hogy Ruanda népe h?s. Kivételesen bátor és rugalmas emberek. Amin keresztülmentek, leírhatatlan. Nemrégiben dokumentáltuk, hogy az alatt a szörny? száz nap alatt nem is 800 000 ember ölt meg, hanem 1 074 017-et. 93,8 százalékuk tuszit volt. A maradékot azért mészárolták le, mert tuszit barátjuk vagy házastársuk volt, vagy tuszit rejtegettek. A kormány hatalmas er?feszítéseket tett, hogy megtanítsa az embereket az együttélésre. De sikerült.

K: Igaz az, hogy nem szabad ma hutuknak vagy tusziknak nevezni az embereket, vagyis etnikumuk szerint?

V: Az 1994-es népirtás után csak két alternatívánk volt. Vagy fenntartjuk az etnikai választóvonalat a hutuk, tuszik és tuák között, vagy pedig az, hogy azt mondjuk: mindannyian ruandaiak vagyunk. Ugyanaz a kultúránk és a törzsi szétválasztás a gyarmati id?k eredménye, vagyis azokat meghaladjuk. A kormány a második opciót választotta. Azt, hogy mindannyian ruandaiak vagyunk. Erre az egyenl?ségre építettük a megbékélést. 1994-ig, a népirtásig

mindenki személyazonosságijában fel volt tüntetve az etnikuma. Ez a múlté.

K: Amikor megérkezik valaki a f?város, Kigali repül?terére, és kilép a terminálról, egy hatalmas táblára lesz figyelmes, amelyen ez áll: „Befektetés igen. Korrupció nem.” Ez mennyire igaz?

V: Nagyon az. Mindennek az oka a jó kormányzás, a jó vezetés. A racionális vezetés. Miután 1994-ben eltemettük az utcákon és mindenhol ezrével hever?holttesteket, helyreállítottuk az addigi infrastruktúrát, hozzáláltunk az er?s intézmények felépítéséhez. Ezek az intézmények vették fel a harcot a korrupció ellen. Létrehoztuk az ombudsman intézményét. És megteremtettük Ruandában a korrupcióval szembeni zéró tolerancia kötelezettségét. Vagyis a jelmondat a valóságot tükrözi.

K: Ha valaki f?városukba látogat, sok toronydarut lát?

V: Nagyon sokat. Az épít?ipar lüktet. Nemcsak a f?városban. Más városokban is. Nem egyszer Szingapúrhoz hasonlítják Ruandát. Nem véletlenül. Szingapúr segített Kigali várostervének kidolgozásában is. Új várost hozunk létre a régi helyett. Olyan várost, ahol minden szolgáltatást megtalál. A kórházaktól a víztárolókig vagy az információs technológiáig. Ruanda lett Afrika információs technológiai központja. Az országot „Afrika wifi-jének” nevezik, Paul Kagame elnököt pedig a „digitális elnöknek”.

K. 2011-ben jelent meg Amerikában egy könyv Ruandáról azzal az alcímmel, hogy Miként alakult át egy elpusztított ország a fejl?d? világ modelljévé? A GDP szédületes ütemben n?. Hogyan indították be ezt a „rakétát”, amely már egy évtizede 8 százalékos körüli gazdasági növekedést mutat?

V: Jól tájékozott (nevet)! Valóban az elmúlt tíz évben 7,5 vagy 8 százalékos volt az éves gazdasági b?vülés. De ezzel nem vagyunk elégedettek, és 11,5 százalékos növekedést célunk meg. Ne mosolyogjon, mert ezt komolyan gondoljuk! Van egy jöv?képünk és felrajzoltuk azt az utat, amelyen a célokhoz el tudunk jutni. Ennek a neve Vision 2020. Hat éven belül a középjövedelm? országok kategóriájába szeretnénk tartozni. Ennek a célnak az eléréséhez kell az említett gazdasági növekedési ütem. A fordulat közvetlenül a népirtás után történt, 20 évvel ezel?tt, amikor megalakult a Ruandai Patrióta Front pártjának kormánya. 1994 el?tt a gazdasági növekedésünk 3 százalékos sem érte el. Ekkor a nép 78 százaléka napi 1 dollárnál kevesebb?l élt meg. Ma ezt az arányt lecsökkentettük 44 százalékra. 1 millió embert emeltünk ki a szegénységb?l. Hogyan értük ezt el? A kulcsszó: jó vezetés, jó kormány. Amely jó intézményeket, egészséges gazdaságpolitikát eredményezett.

K: Miért írtak alá jó néhány éve megállapodást a fejl?dés segítésére Szingapúri Együttm?ködési Tanáccsal?

V: Mert Szingapúrt eredményei miatt csodáljuk. Egy olyan kis, szegény országról van szó, amely igen gyorsan tigrissé változott. Így örömmel írtuk alá a megállapodást, és járunk oda tanulni, ellesni és megtanulni a gyakorlatban a jó vezetés elemeit. Szingapúr is a jó kormányzásnak, a jó vezetésnek, a jó intézményeinek köszönheti szédületes fejl?dését.

És az emberi erőforrásai fantasztikus kifejlesztésének. Ők segítenek nekünk intézményeink, az egészségügy, a magánszféra, de a minisztériumok kiépítésében is. Sok ruandai diák tanul szingapúri egyetemeken. Az állami jövedelmek rendkívül nagy arányát fordítjuk oktatásra és az egészségügyre, mert legfontosabb kincsünk az emberi erőforrás.

K: Miért döntött úgy 2008-ban parlamentjük, hogy a kinyarvanda és a francia helyett már az általános iskola negyedik osztályától kezdve angolul történjék az oktatás? Ekkor egy oktatási minisztériumi főosztályvezetőjük kijelentette, „ha lenne elkölteni való 100 dollárom, abból 70 dollárt az angoltanításra költenék”. Még ma is tartják magukat ehhez?

V: Ennél tovább léptünk. Alkotmányunkban rögzítettük, hogy Ruandának három hivatalos nyelve van. A kinyarvanda, a francia és az angol. Számot vetettünk azzal, hogy Ruanda része a Kelet-Afrikai Közösségnek, amelynek tagjai még Uganda, Kenya, Tanzánia, ahol az angol hivatalos nyelv. Ruandának nincs tengere. Nagyon függünk a mombasszai kikötőtől. De ma az egész világon az angol nyelv ismerete elengedhetetlen a kapcsolatok kiépítéséhez. Ezen kívül jelentkeztünk és felvettük a Brit Nemzetközösségbe, noha belga gyarmat voltunk, úgyhogy most mind a francia, mind a brit közösség tagjai is vagyunk. Az erőnyeit pedig nagyon is látjuk.

K: Hogyan szállítják el nagyon rossz utakon, Tanzánián át az 1500 kilométerre fekvő kenyai Mombassa kikötőjébe a kávé, teát és más exportcikkeiket?

V: Igen hátrányos helyzet, ha egy országnak nincs tengeri kikötője. Igyekeztünk a hátrányokat erőnyünkre fordítani. A saját országunkban nagy útjavításokat végeztünk. Légitársaságunkat, a Ruanda Air-t pedig annyira felfejlesztettük, hogy az a Szaharától délre fekvő országokban az egyik legjobb. Fel akarjuk építeni a második nemzetközi repülőtérünket. Miközben az egész országban lefektettük az üvegszál optikus vezetékeket. Vagyis a virtuális országúthálózatot. Mindenhol szélessávú internet-összeköttetésünk van. A 3G után már jön a 4G. Bárki lebonyolíthatja üzletét az ország és a világ bármely pontjával Ruanda bármely szegletéből. Okostelefonnal, tablettel, wifivel, és a többivel. De folynak a további útépitések és tervezzük a vasút hálózat kiépítését is. Fektetjük az olajvezetékeket. Feltárjuk a metángáz lelőhelyeket a Kivu-tónál.

K: A Kelet-Afrikai Közösség szabadkereskedelmi övezet?

V: Igen. Sőt, tervezzük a közös pénz bevezetését.

K: Ha kocsival át akar hajtani az országhatáron, mondjuk 10 kiló kávéval a kocsijában, megteheti?

V: Igen. A határon csak személyazonossági igazolványt kérnek. Még útlevelet sem.

K: Ha egy magyar turista akarja ugyanezt tenni?

V. Megteheti, útlevele felmutatásával. Újabban már csak egyetlen turistavízumot kell kiváltania és az érvényes Ruandára, Ugandára és Kenyára.

K: Vannak olyan magyar gyártmányú termékek, amelyek piacra találhatnának Ruandában?

V: Hogyne! Magyarország nagyon fontos ország Kelet-Európában. Kelet-Európa Japánjának nevezném. Önöknek nagyon sok erőnyük és potenciáljuk van. Kitűnő egyetemeik vannak, ahol a mi diákjaink is nagyon jó képzést kaphatnának. Ismerem gyönyörű országukat még abból az időből, amikor Bécsben tanultam. Kifejezetten sürgetem a magyar üzletembereket, hogy látogassanak el Ruandába, mert rengeteg lehetőséget találhatnak.

A szolgáltatások, gyártás, idegenforgalom és egyéb területeken. Ruanda kiváló bázisuk is lehetne. Nem szabad elfelejteni, hogy a Közép-Afrikai Közösség piaca 130 milliós. Nem is értem, hogy a magyar üzletemberek miért nem fedezik fel Ruandát? Nem beszélve arról, hogy nemzeti parkjainkban láthatóak gorillák, zsiráfok, elefántok, oroszlánok, orrszarvúk, bölények, antilopok és a többi vadállat. Országaink 1972-ben létesítettek egymással diplomáciai kapcsolatot. Töltsük meg ?ket élettelle!

Lovas István

(Magyar Nemzet, 2014-02-27)

forrás: Lovas István facebook

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló